

Acció CIUTADANA

SETMANARI REPUBLICÀ FEDERAL

Olot, 2 d'Agost 1930.—Subscripció 5 ptes. l'Any. Número solt 10 cts.—Redacció i Administració, Concentració Republicana—Any I.—Núm. XXIII

No pot ésser que un règim que ha presenciat impassible els atropells de la Dictadura al sentiment català, sigui el que doni satisfacció a aquest sentiment, indubtable, llegítim.

Miquel Maura

(De «La Rambla».)

Organitzacions socials

I

PERSISTIRAN les crisis socials mentre l'actual estructuració econòmica de l'Estat res-pongui sols, a l'interés egoista de la Societat no productiva i no procuri esdevenir al centre d'intercanvi, qui faciliti la mútua col·laboració entre els seus associats, regits per una administració local completament autònoma.

Es inútil, per tant, que els Estats no industrials s'esforcin en donar una solució a la qüestió plantejada per els *sense-feina*; toparan sempre amb la barrera dels interessos creats i la temença d'arribar evolucionadament a la seva anul·lació definitiva, no els permetrà implantar les mesures convenients, que haurien de consistir forçosament, donada la seva naturalesa administrativa, o bé en una super-producció, potser innecessària per el mercat, o en una reducció d'hores de treball que repercutiria en els *valors moneda* de les subsistències i agravaria el fet, tota vegada que les possibilitats econòmiques de l'individu serien en un desequilibri més accentuat.

Si avui, l'obrer es trobés en unes condicions culturals millors de les que posseeix, el problema seria fàcilment arranjat amb una acció revolucionària. El cas, però, és que les organitzacions sindicals s'han preocupat fins ara, tan sols d'obtenir unes millores materials i han descuidat la feina de despertar consciències per mitjà d'escoles i associacions socials, les quals haurien estat factibles amb un insignificant esforç.

Ara el desig de la dignificació obrera solament té un camí, que ens pot donar una prèvia solució i que és la clau que ha de dur-nos a un règim més perfecte: El cooperativisme, o sigui la col·laboració *desinteressada* de la nostra individualitat en tots els aspectes de la vida.

Mancomunant l'acció i el nostre esforç material, les organitzacions obreres industrialment, poden equiparar els nuclis fabrils més importants, on ja molts problemes no podrien subsistir per el fet que complementant-se amb cooperatives de consum i d'obrers del camp, les coses tindrien solament un valor necessari, que graduaria l'intercanvi mutu. Seria, aleshores, possible aprofitar els progressos de la ciència, sense tèmer una repercussió econòmicament perillosa com avui absurdament succeeix, en que la perfecció de la maquinària, en lloc de reduir l'esforç de l'home, l'elimina, i fa que s'augmenti el nombre dels que són en atur forçós, esdevenint únicament un benefici particular i no col·lectiu com pertocaria.

Engels, escrivia:—“Quan la producció s'organitzi de nou, sobre la base d'una lliure i equitativa associació dels productors, la màquina estatal serà passada al museu d'antiguitats, no pas però, de sobte, sinó pausadament i destruint en el seu procés tota diferència de classes—.

En l'ordre cultural, el cooperativisme és l'únic camí que pot salvar els prejudicis que en interès de l'Estat constituït ens són sumministrats en l'ensenyança. Establint, a compte del règim cooperatiu, les escoles d'Arts i Oficis convenients, seria possible, per el fet que el mateix règim ens col·locaria, que tothom es trobés en la feina que preferís.

Aleshores serien aconseguibles a tothom, segons la disposició intel·lectual de cadascú, tots els camins de les Arts i de les Ciències.

El cooperativisme té una divisa vella, però que el fet de no haver-la pogut veure encara practicament plasmada té sempre un sentit nou.

Un per tots i tots per un; essencialment aquesta oració, sintetitza tot un programa de compenetració ideal, que disortadament avui encara no és possible.

Si volem prosseguir la nostra via fitant a l'horitzó la teiera del nostre alliberament ideal i material, convé que ens despullem de tots els egoïsmes particulars que la societat d'ara ens té contagiats, i que oprimeixen, com una carcassa, la nostra voluntat sentimental.

Aquesta feina, però, no podem pas fer-la de sobte, i no podem tampoc esperar amb els braços plegats que vingui una hora oportuna; és convenient que demostrem amb fets la nostra decissió, organitzant-nos i actuant ja en la formació d'unes associacions de cultura social, on poguem apendre el vertader sentit de la llibertat individual i ens en poguem sincerament possessionar, de manera, que sense considerar-ho cap sacrifici, estiguem disposats a una lluita comuna que reportarà a la fi el nostre benestar.

A. DOT-ARXÉ

L'afirmació de Castrovido

Roberto Castrovido, il·lustre republicà madrieny, ha demostrat posseir un coneixement molt exacte de la política de Catalunya al manifestar, en unes declaracions fetes fa algunes setmanes a un redactor de *La Nau*, i confirmades per ell mateix en un article publicat a *El Progreso*, que, al seu entendre, el motiu principal per mor del qual els republicans de Catalunya no havien volgut subscriure el pacte de solidaritat o unió *nacional* republicana radicava tant o més que en la manca d'afirmacions autonomistes per part dels solidaris com en la presència del senyor Lerroux en el directori d'aquesta nova solidaritat o unió.

Resulta evident que amb una veritable intel·ligència de tots els partits republicans peninsulars, —i entre aquests partits cal comptar-hi el partit socialista espanyol i els diferents nuclis socialistes de Catalunya—, seria molt més probable la instauració de la República que sense la referida intel·ligència. Aquesta afirmació és tant plena de sentit comú que, a primera vista, sembla que així que es constituís una veritable solidaritat o unió *peninsular* republicana, i aquesta afirmés ben alt la seva voluntat de reconèixer un règim d'amplia autonomia política a favor de Catalunya, cap obstacle es presentaria ja per tal que entressin a aquest gran moviment peninsular no sols els partits agrupats dins la titolada *Esquerra Republicana* si no àdhuc la mateixa *Acció Catalana*. Hi ha, però, la dificultat exposada pel senyor Castrovido amb tota franquesa; la presència del senyor Lerroux, el trist paper del qual en la política contemporània de Catalunya està a la memòria de tothom.

I bé, ¿què cal fer doncs? perquè ens sàpiga o no ens sàpiga greu la veritat és que el senyor Lerroux constitueix encara una valor de primer ordre dins del republicanisme de fora de Catalunya. ¿Cal continuar barallant-nos? Barallem-nos doncs, però entretant és gairebé segur que els obstacles tradicionals que tots volem apartar restaran incommovibles. El senyor Lerroux i nosaltres tindrem la satisfacció de no haver depositat les nostres velles hostilitats però el règim simbolitzat pel monestir de l'Escorial no és pas gaire probable que se'n vagi a la posta. ¿Cal desenterrar de nou els tòpics cu-cutescos de vint anys enrera? Siguem-hi, però mentrestant potser haurem perdut una oportunitat única per a instaurar sobre les terres peninsulars un règim de lliure confederació republicana i després ens haurem de consolar amb les petites concessions parcials, —sempre aixecades damunt la sorra—, que la Lliga regionalista, amb l'ajuda de tots nosaltres, aconseguí arrencar dels governs de la monarquia.

Crec que, especialment després dels 6 anys de la primera dictadura, ja és hora que es faci política de debó. Vull dir política encaminada a portar a la realitat els ideals que es proclamen, no política la finalitat de la qual sigui únicament fer literatura i passar el temps. Els partits republicans de Catalunya, des d'*Acció Catalana* fins